

בבירורה של דעה מסוימת – משמע שהלכה כמותה (חק נתן).

יש סוברים אחרת, שהרמב"ם הבין שלדעת רב אשי, העוסק בבירור שיטת אבא שאול, אין הכרח שמשנתנו חולקת עליו, והדיוק מלשון המשנה "אפילו טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים" אינו מוכרח. אם כן, דברי הגמ' בראשית הסוגיה: "מתניתין דלא כאבא שאול" נדחים לפי המסקנה (יתר הבז; וכן משמע ברדב"ז). כדרך זו משתמע מלשונו בהלכה, שהביא, כאמור, את לשון משנתנו, וכן מוכח בפירוש המשנה, שם כתב: "וכלל הוא אצלנו: אינו חולק עד שיהא טהור משעת זריקת דמין עד שעת הקטר חלבין, ואם נטמא בין שתי הפעולות אינו חולק". יש קושי בדרך זו, שכן בתוספתא במנחות הנ"ל מפורש: "הרי שהיה טהור בשעת שחיטה ושעת זריקת דמים, ובשעת הקטר חלבים נטמא – הרי זה חולק בבשר. רבי נהוראי אומר..."¹, וכן משמע בספרא (צו פרק טז, ז), שזוהי מחלוקת, כפירוש הראב"ד שם.

אפשר ששאלה זו תלויה בגרסת משנתנו, האם גורסים בה "לכהן הזורק את דם השלמים" (ויקרא ז, יד), כגרסת רבנו תם (תוס' צט, א ד"ה אינו חולק), ואם כן משמע שלדעתה רק הזריקה קובעת, מפני שהיא המכפרת, או שגורסים בה כנדפס לפנינו: "המקריב את דם השלמים ואת החלב" (שם פס' לג), ומפסוק זה משמע שגם ההקטרה חשובה לעניין זה; וכך, אכן, גרס הרמב"ם. אלא שגם לפי גרסה זו יתכן ש"את החלב" בא ללמד על עניין אחר, כפירוש רש"י הנ"ל².

סיכום

שיטת אבא שאול, שכהן זכאי לחלוק בקדשים אם היה טהור בשעת הזריקה ובשעת ההקטרה. במקרה שנטמא אחרי הזריקה ונטהר עד ההקטרה הרי זה ספק. מפשט הגמ' נראה שמשנתנו חולקת על אבא שאול, ותולה את הזכות לחלוק בשעת הזריקה בלבד, וכן מפורש בתוספתא שדעתנו שנויה במחלוקת. הרמב"ם פסק כאבא שאול, משום שהגמ' דנה בשיטתו, או משום שפירש שלפי מסקנתה המשנה אינה חולקת עליו.

שרק הראוי להקטרה חולק, אלא לדרשה אחרת (בחולין קלב, ב), שמי שאינו "מודה בעבודה" (שהיא מצות ה'. רש"י שם ד"ה שאינו מודה) – אינו זכאי לחלוק בקדשים.

רב אשי מסתפק, על פי שיטת אבא שאול (רש"י ד"ה בעי), לגבי מי שנטמא אחרי הזריקה ושב ונטהר עד ההקטרה, האם לדעתו טהרת הכהן צריכה להיות רצופה מהזריקה ועד ההקטרה, או שדי בכך שבשעת הזריקה ובשעת ההקטרה יהיה טהור. לכאורה לשונו של אבא שאול איננה מותירה מקום לספק זה, שהרי הוא אומר: "משעת זריקה עד שעת הקטר". אך בתוספתא במנחות (פי"ג ה"ג) הובאה מימרא זו של אבא שאול בשם רבי נהוראי ובלשון אחרת: "לעולם אין חולק בבשר עד שיהא טהור בשעת שחיטה ובשעת זריקת דמים ובשעת הקטר חלבים". כמו כן בספרא (צו פרק טז, ז): "אבא שאול אומר: מניין לטהור בשעת זריקת דמים וטמא בשעת הקטר חלבים שאינו חולק בבשר...". יתכן, אפוא, שרב אשי הכיר את שתי הנוסחאות והתלבט ביניהן (עזרת כהנים לספרא שם); או שסבר שיתכן שלשונו בברייתא בגמ' אינה בדווקא.

פסק הרמב"ם

הרמב"ם (הל' מעשה הקרבנות י, כא) פוסק: "אפילו טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים אינו חולק בבשר, שנאמר: 'המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה', עד שיהיה טהור וראוי לעבודה משעת זריקה עד אחר הקטר חלבים". הרמב"ם פותח כלשון משנתנו, ומסיים בלשונו של אבא שאול.

בהלכה הבאה אף הביא את ספקו של רב אשי: "נטמא אחר זריקה וטבל והרי הוא טהור אף בשעת הקטר חלבים – הדבר ספק אם חולק או אינו חולק, לפיכך אם תפס – אין מוציאין מידו"¹. ספק זה אינו אלא אליבא דאבא שאול, כפי שפירש רש"י. מדוע פסק הרמב"ם שלא כמשנתנו?

במפרשים מצינו שתי דרכים בדבר: יש אומרים שהרמב"ם הכריע כאבא שאול משום שרב אשי עוסק בבירור שיטתו, וכלל הוא, שכאשר סוגיית הגמ' עוסקת

מערכה רסט. עורות הקדשים הניתנים לכהנים (קג, א)

המשנה וסוגיית הגמרא

המשנה מפרטת כמה דינים בעניין נתינת העור לכהן: א. עולה פסולה – אין עורה ניתן לכהן, שנאמר: "עולת איש" – עולה שעלתה לאיש; ברם, עולה שנשחטה שלא לשמה,

נאמר בתורה: "והכהן המקריב את עולת איש, עור העולה אשר הקריב, לכהן לו יהיה" (ויקרא ז, ח). סוגייתנו עוסקת בבירור המושג "עולת איש" – מיהו איש זה, שעור עולתו ניתן לכהן, ואיזו עולה איננה "עולת איש", ועורה אינו ניתן לכהן?

2. אולם בפירושו לתורה שם פירש כאבא שאול, ועיין גור אריה ו'באר בשדה' שם.

1. כדרכו בספקות בדיני ממונות, עיין הל' נזקי ממון א, יא וב'מקורות וציונים' שם.

דברי אביו. ובתוספתא (זבחים יא,ד) שנינו: "עולת הקדש – אין עורה לכהנים, דברי רבי יהודה; וחכמים אומרים: עורה לכהנים. רבי יוסי ברבי יהודה מוסיף אף של גרים ושל נשים ושל עבדים, שנאמר: 'עולת איש' – פרט לאלו. אמרו לו: והלא כבר נאמר: 'עור העולה אשר הקריב, לכהן לו יהיה!' אם כן, למה נאמר 'עולת איש'? אלא, עולה שעלתה לאיש – עורה לכהנים, ושלא עלתה לאיש – אין עורה לכהנים." גם מהתוספתא עולה שרבי יוסי ברבי יהודה בא להוסיף על דברי אביו ולא לחלוק עליו. אך יתכן שרבי יהודה חולק על רבי יוסי בנו, ומחלק בין עולת הקדש לבין עולת גר (וראה ראב"ד על התורת כהנים שם, שהסביר שבעולת גר פשוט יותר שעורה יהיה לכהנים, כי היו לה בעלים בתחילה, עד שמת הגר, בניגוד לעולת הקדש).

עוד יש ללמוד מן התוספתא, שחכמים חולקים לא רק על רבי יוסי ברבי יהודה, אלא גם על רבי יהודה, והם סוברים שעור של עולת הקדש – ניתן לכהנים. עדיין יש מקום להסתפק בדעת רבי יהודה: האם הוא חולק על חכמים (וממילא גם על המשנה), וסובר שעור עולה פסולה – ניתן לכהנים, או שהוא מסכים עם המשנה (בין משום שלדעתו ניתן ללמוד שני דברים מהמילה "איש", ובין משום שיש לו מקור אחר ללמוד ממנו את דין עולה פסולה).

על כל פנים, לכאורה נראה להסיק מהאמור שיש לפסוק הלכה כחכמים, שעור עולת גר ועור עולת הקדש – ניתנים לכהנים, שלא כדעת רבי יהודה ובנו. כך משמע מפסקי הרי"ד כאן, המביא את הברייתא המרבה עולת גרים נשים ועבדים לענין נתינת העור לכהן, והשמיט את דברי תנאים אלו.

שיטת הרמב"ם

הרמב"ם (הל' מעשה הקרבנות ה,כא) פוסק: "המתפיס עולתו לבדק הבית, וכן המקדיש נכסיו והיו בהן זכרים, שדינם שיקרבו עולות, אין עורותיהן לכהנים, שנאמר: 'עולת איש' – פרט לעולת הקדש, אלא ימכרו העורות ויפלו לבדק הבית. אחד עולת איש או אשה או גוי או עבד – עורותיהן לכהנים. לא נאמר 'איש' אלא להוציא ההקדש".

הרמב"ם פוסק אפוא כרבי יהודה, אך לא כתב שעולת גר שמת אינה ניתנת לכהנים, ומשמע שלא פסק כרבי יוסי ברבי יהודה. כמה מן האחרונים תמחו עליו מן התוספתא הנ"ל, בה מפורש שחכמים חולקים על רבי יהודה. על כך יש להשיב, שהרמב"ם פסק כרבי יהודה כיון שהגמרא בסוגייתנו לא הביאה במפורש את דעת חכמים החולקים עליו, ואדרבה, כמה אמוראים טורחים לפרש את דבריו, ומשמע שסוגיית הגמרא נוקטת להלכה כדעתו (חסדי דוד על התוספתא שם; זבח תודה כאן; הר המוריה).

עולת הקדש

הגמרא דנה מהי "עולת הקדש" שאין עורה לכהנים, לפי רבי יהודה, ומביאה שלושה הסברים:

אף שאין הבעלים יוצאים בה ידי חובתם – עורה ניתן לכהן, משום שהיא עולה כשורה. ב. עולת האשה – עורה ניתן לכהן (ואף שנאמר "עולת איש" – אין זה בא למעט את עולת האשה). ג. נתינת העור לכהן נוהגת לא רק בעולה, אלא גם בשאר קדשי קדשים (חטאת, אשם וזבחי שלמי ציבור). המשנה לומדת דין זה מקל וחומר, ובגמרא (קג,ב) מובאים לימודים נוספים לדין זה.

בגמרא מובאות שתי ברייתות העוסקות בדיני נתינת העור לכהן, ובמשמעות הביטוי "עולת איש":

בברייתא הראשונה (שמקורה בתורת כהנים פרשת צו פרק ט,א ובתוספתא זבחים יא,ד, בשינוי לשון; וראה על כך להלן) נאמר: "עולת איש" – פרט לעולת הקדש, דברי רבי יהודה; רבי יוסי ברבי יהודה אומר: פרט לעולת גרים. הגמרא דנה בברייתא זו באריכות, ומסבירה בשלושה אופנים מהי "עולת הקדש" שעורה אינו ניתן לכהן. כמו כן, הגמרא מבארת ש"עולת גרים", שלדעת רבי יוסי ברבי יהודה אין עורה ניתן לכהן, היא עולת גר שמת בלא יורשים, שאין לה בעלים, ולכן אין היא "עולת איש", אבל עולת גר חי – עורה ניתן לכהן.

בתחילת הברייתא השנייה (שמקורה בתורת כהנים שם בהמשך) נאמר: "עולת איש" – אין לי אלא עולת איש, עולת גרים נשים ועבדים מניין [שעורן ניתן לכהן]? תלמוד לומר: 'עור העולה' – ריבה. אם כן מה תלמוד לומר 'עולת איש'? עולה שעלתה לאיש, פרט לשנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה, שלא יהו הכהנים זכאין בעורה", מכיון שהיא פסולה.

בפשטות, ברייתא זו חולקת על רבי יוסי ברבי יהודה, שכן רבי יוסי ברבי יהודה ממעט עולת גרים מדין נתינת העור לכהן, ואילו ברייתא זו מרבה עולת גרים. עם זאת, יש לעיין מה היחס בין ברייתא זו לבין רבי יהודה, שממעט עולת הקדש: האם הברייתא חולקת עליו, שכן היא ממעטת מהביטוי "עולת איש" עולה פסולה, בעוד שהוא ממעט עולת הקדש (ולפי זה משנתנו דלא כרבי יהודה, שכן גם היא ממעטת עולה פסולה מ"עולת איש"), או שלפי שניהם ניתן ללמוד את שני הדברים מהביטוי "עולת איש"?

כמו כן, יש לברר מה היחס בין דברי רבי יהודה לדברי רבי יוסי בנו, כלומר: האם הם מסכימים זה עם זה, ולדעת שניהם יש ללמוד מ"עולת איש" למעט הן עולת הקדש והן עולת גרים, או שהם חולקים זה על זה – רבי יהודה ממעט רק עולת הקדש, ורבי יוסי בנו ממעט רק עולת גרים?

המקבילות בתורת כהנים ובתוספתא

כאמור לעיל, מקורן של הברייתות שבסוגייתנו הוא בתוספתא ובתורת כהנים. וכך נאמר בתורת כהנים (פרשת צו פרק ט,א): "והכהן המקריב את עולת איש – פרט לעולת הקדש, דברי רבי יהודה; רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אף עולת הגר", ומשמע שרבי יוסי ברבי יהודה בא להוסיף על

להקרבה, והכסף שיתקבל מהמכירה – ילך לבדק הבית, ואילו רבי יהושע סובר שאם יש בין נכסיו בהמות ממין זכר, שהן ראויות להיקרב כעולות – יש להקריבן כעולות ולא למוכרן. הגמרא אומרת שאפילו לרבי יהושע, הסובר שהזכרים קרבים כמות שהם, ואין מוכרים אותם כדי לקבל את כסף מכירתם לבדק הבית – העור נתפס בקדושת בדק הבית, ואינו ניתן לכהנים.

הרמב"ם פוסק להלכה על פי שני ההסברים האחרונים: "המתפס עולתו לבדק הבית, וכן המקדיש נכסיו והיו בהן זכרים, שדינן שיקרבו עולות – אין עורותיהן לכהנים... אלא ימכרו העורות ויפלו לבדק הבית", שכן שני הדברים כלולים במושג "עולת הקדש" (ליקוטי הלכות כאן). ולא הביא את ההסבר הראשון, מפני שנדחה (מהר"י קורקוס).

אולם הלחם משנה מקשה על הרמב"ם, כיצד פסק ש"המקדיש נכסיו והיו בהם זכרים, שדינן שיקרבו עולות – אין עורותיהן לכהנים"? הלא הגמרא אמרה הסבר זה אליבא דרבי יהושע, שסובר שהבהמות שהקדיש יקרבו כעולות על ידי הגזבר עצמו; ומשמע שלדעת רבי אליעזר החולק עליו, וסובר שכל הבהמות שבנכסיו, כולל הזכרים, ימכרו לצורכי עולות ודמיהם ילכו לבדק הבית – דין עולה זו ככל עולה של איש פרטי, והעור הולך לכהנים. והרי במחלוקת זו פסק הרמב"ם עצמו כרבי אליעזר (ראה הל' ערכין וחרמין ה'ז; וטעמו שרבי עקיבא במשנה שקלים פ"ד מ"ז הסכים עם רבי אליעזר). נמצא שאין הסבר זה נכון להלכה, ומדוע פסקו הרמב"ם?

כמה אחרונים (מרכבת המשנה, קרן אורה וליקוטי הלכות) תירצו, שהרמב"ם סובר שאין כוונת הגמרא לומר שרק לפי רבי יהושע ניתן להסביר את רבי יהודה במקדיש נכסיו, אלא שאפילו לפי רבי יהושע ניתן לומר כן, אולם כל שכן שיש לומר כן לפי רבי אליעזר. הם מביאים ראיה לפירוש זה מלשון הגמרא בסוגייתנו: "ואפילו לרבי יהושע דאמר אדם חולק הקדשו, הני מילי בשר, אבל עור תפיס", הרי שכל שכן שלרבי אליעזר יש לומר כן. וביאור הדבר הוא: לפי רבי אליעזר, כל מה שהקדיש אדם זה – מיועד לבדק הבית, וכשהקדש מוכר את הבהמה לצורכי עולה – אין הוא מוכר אלא את הבשר, שכן הקונה זקוק לבשר לשם הקרבתו כעולה, אבל את העור אין הוא מוכר, כיון שהעור אינו מיועד להקרבה, ולכן הוא נשאר בקדושת בדק הבית. החידוש הוא לפי רבי יהושע, שסובר שהמקדיש נכסיו מתכוון להקדיש את הבהמות הראויות להקרבה לשם קדושת הגוף, שיקרבו בלא מכירה, ואם כן יש לומר שדינם כדין עולה רגילה שאדם מקדיש, שהעור לכהנים; ומשמיעה לנו הגמרא שאפילו לרבי יהושע, כוונת המקדיש שהעור ילך לבדק הבית.

לפיכך, מסבירים מפרשים אלה, שמה שכתב הרמב"ם ש"המקדיש נכסיו והיו בהם זכרים, שדינן שיקרבו עולות – אין עורותיהן לכהנים", אין כוונתו שדינן שיקרבו עולות על ידי הגזברים בלא מכירה, כרבי יהושע, אלא כוונתו היא

א. רבי חייא בר יוסף ורב נחמן בשם רבה בר אבוא: עולה הבאה מן המותרות, כגון אשם שמתו בעליו, או שאבד ונתכפרו בעליו באחר, שדינו הוא שירעה עד שייפול בו מום ויימכר (רש"י כאן). אפשרות אחרת: אדם הקדיש כסף לקנות ממנו חטאת או אשם, ולא היה צורך בכל הכסף, אלא נותר ממנו (רש"י תמורה יג,ב ד"ה מותרות). כספים אלו משמשים לקניית עולות ציבור ויקריבו אותם בשעה שהמזבח בטל, ועולות אלו נקראות "קין המזבח"; וכשמקריבים עולות אלו – עורן שייך לבדק הבית ולא לכהנים.

הגמ' דוחה הסבר זה, שכן אמנם מצינו בברייתא אחרת שר' יהודה סובר כך, שעור עולה הבאה מן המותרות הולך לבדק הבית, אבל משמע שחזר בו, מכח דרשת יהוידע הכהן, שקבע שעור עולה זו שייך לכהנים.

ב. רבי אייבו בשם רבי ינאי: בהמה שהוקדשה לעולה, ולאחר מכן הקדיש אותה בעליה לבדק הבית. אמנם אין קדושת בדק הבית חלה על בהמה זו מן התורה, שכן הבהמה כבר קדושה קדושת הגוף (ראה תמורה לב,ב; רמב"ם הל' ערכין וחרמין ו'ז). מכל מקום, עור הבהמה מתקדש בקדושת בדק הבית, שכן אין הוא מיועד להקרבה, ואין בו קדושת הגוף; וכיון שהוא שייך להקדש – אין הכהנים זוכים בו.

המקדיש כל נכסיו, חפצים ובהמות גם יחד. בתמונה נראה אדם המוליך את ארנקו ובהמותיו לירושלים. בדרך כלל המקדיש בהמה מתכוון שתהיה קרבן. כאשר הקדיש את הבהמות כחלק מכלל נכסיו נחלקו תנאים: לדעת רבי יהושע כוונתו שכל חפץ ישמש לקדושה הגדולה ביותר האפשרית בו, הרכוש - לבדק הבית, והבהמות - לקדשי מזבח, ולכן הבהמות תוקרבה על ידי הגזברים. על פי שיטתו, ברור שאין זו "עולת איש", ואין עורה לכהנים. לדעת רבי אליעזר עיקר כוונתו שאוצר המקדש ירוויח מנכסיו, ולכן הבהמות תימכרנה לאנשים פרטיים הזקוקים לקרבן עולה והם יקריבו אותו, ובכך גם ההקדש ירוויח וגם הבהמות תוקרבה בסופו של דבר. לדעת רש"י, על פי רבי אליעזר זוהי "עולת איש", שעורה לכהנים, והרמב"ם חולק בדבר.

ג. רב המנונא: מי שהקדיש את כל נכסיו לבדק הבית, והיו בין נכסיו בהמות הראויות להקרבה. במקרה זה, רבי אליעזר סובר שיש למוכרם למי שצריך בהמות אלו

לכהנים". יש שהגיהו בלשון הרמב"ם: "או גר" במקום "או גוי" (מסקנת מהר"י קורקוס; חק נתן), אולם בכתבי היד של הרמב"ם לא מצינו גרסה כזו (ראה ילקוט שינויי נוסחאות בסוף מהדורת פרנקל).

לאידך גיסא, יש אומרים שהרמב"ם גרס בגמ' "עולת גויים" במקום "עולת גרים" (כסף משנה). בשטמ"ק (אות ט) מופיעה גרסה בלא "עולת גרים" או "עולת גויים" כלל, וכן גרסת רש"י, ובדקדוקי סופרים תמך גרסה זו מכת"י ודפוסים ישנים.

לאור גרסה זו יש לשאול: מניין למד הרמב"ם שאין הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה? בעל ברכת הזבח מתרץ, שהרמב"ם מבין בדעת רבי יהודה שהביטוי "עולת איש" בא למעט רק עולת הקדש, ולא את עולת הגר, ופסק כמותו לגמרי (וראה הסברים נוספים בזבח תודה).

סיכום

נאמר בתורה שעור העולה ניתן לכהנים, ולפי משנתנו דין זה נאמר בכל קדשי קדשים. בסוגיה מובאות כמה דעות לגבי הביטוי "עולת איש": לפי המשנה ביטוי זה ממעט עולה פסולה, לפי רבי יהודה – עולת הקדש, ולפי רבי יוסי ברבי יהודה – עולת גר שמת ואין לו יורשים.

מהתוספתא ומתורת כהנים משמע שרבי יוסי ברבי יהודה אינו חולק על אביו אלא מוסיף עליו, ומהתוספתא עולה, שחכמים חולקים על שני התנאים הללו.

הרמב"ם פוסק שעור עולה פסולה אינו ניתן לכהנים, וכן עור עולת הקדש, אבל עור עולת גר ניתן לכהנים. טעמו, שמסוגיית הגמ' משמע שהלכה כר' יהודה (אחרונים). לעומת זאת הרי"ד פוסק, כנראה, כשיטת חכמים, שעור עולת הקדש ועולת גר ניתנים לכהנים.

לגבי עולת הקדש הובאו בגמרא כמה הסברים: א. עולה הבאה מן המותרות (רבי חייא בר יוסף). ב. עולה שהקדישה בעליה לבדק הבית (רבי ינאי). ג. עולה של מי שהקדיש את כל נכסיו לבדק הבית והיו בנכסיו זכרים הראויים להקרבה (רב המנונא). הדעה הראשונה נדחתה בגמרא, והרמב"ם פוסק להלכה כשתי הדעות האחרונות, שעורות אלה אינם לכהנים. לגבי עולה שהוקדשה בכלל כל נכסיו, מרש"י משמע שלפי הדעה שהיא נמכרת למי שזקוקים לקרבן עולה – עורה שייך לכהנים, והרמב"ם סובר שגם עור עולה זו שייך לבדק הבית.

שדינן שיקרבו עולות לאחר שימכרו, כרבי אליעזר (לביאורים אחרים לדעת הרמב"ם עיין שפת אמת כאן וחזון יחזקאל על התוספתא זבחים יא,ד).

אולם דעת רש"י אינה כן, שכן פירש את לשון הגמרא "ואפילו לרבי יהושע" באופן אחר, שאף על פי שרבי יהושע סובר שכוננת המקדיש היא להקדיש את בהמותיו לקרבן – מודה הוא שאין כוננת המקדיש להקדיש גם את העור כקרבן, אלא הוא מתכוון להקדיש את העור לבדק הבית. מכאן שלדעתו לרבי אליעזר אין הלכה כך, ומשעה שמכרו הגזברים את הבהמה למחוייב עולה – הפכה הבהמה ל"עולת איש" לכל דבר, ואין היא יותר עולת הקדש אלא עולת מי שקנאה, ועורה ניתן לכהנים. לפי דבריו לשון רב המנונא "מוקמינא ליה במקדיש נכסיו וכדרכי יהושע" מובנת כפשטה.

העולה מדברים אלה, שנחלקו רש"י והרמב"ם בדין נתינת העור לכהן בעולת מי שהקדיש נכסיו. לדעת הרמב"ם, גם אם הגזברים מוכרים אותם לאנשים פרטיים – עדיין העור שייך להקדש ולא לכהנים, ואילו לרש"י במקרה זה העור לכהנים.

עולת גר שמת ואין לו יורשים

כאמור, לדעת רבי יוסי ברבי יהודה הביטוי "עולת איש" בא למעט עולת גר, שאינו איש, והגמרא מסבירה שמדובר בגר שמת ואין לו יורשים, שעולתו קרבה, אך כיון שאין לה בעלים – אין עורה ניתן לכהן. בברייתא בהמשך הגמרא נאמר שמהמילים "עור העולה" יש לרבות גם עולות גרים, נשים ועבדים, שעורותיהן ניתנים לכהן, ובפשטות גם "עולת גרים" שבברייתא זו היא עולת גר שמת ואין לו יורשים (כמו שכתב הראב"ד על התו"כ, פרשת צו, פרק ט,א), ואם כן משמע מברייתא זו שלא כדעת רבי יוסי ברבי יהודה.

הרמב"ם (הלכות מעשה הקרבנות ה,כא), כפי שהוזכר, אינו מזכיר כלל עולת גר, ומסתמית דבריו נראה שעור עולת גר ניתן לכהן. כך גם משמע מסיום דבריו: "לא נאמר איש אלא להוציא ההקדש", הרי שאין ממעטים מ'איש' את עולת הגר.

לכאורה, פסק הרמב"ם מבוסס על הברייתא, המרבה עולת גרים לעניין נתינת העור לכהן; אך מלשון הרמב"ם נראה שלא גרס בברייתא את המילה "גרים", שכן הוא פוסק: "אחד עולת איש או אשה או גוי או עבד – עורותיהן

מערכה ער. זכיית הכהנים בעור קדשים שנפסלו (קג-ב-קד,א)

לומדת המשנה (קג,א), שזכות הכהנים בעור אינה אלא בעולה כשרה, ש'עלתה לאיש', בניגוד לעולה שנפסלה, כגון

נאמר בתורה: "והכהן המקריב את עולת איש עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה" (ויקרא ז,ח). מכתוב זה